

Гриценко О.І.,
к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ НА ЯКІСТЬ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Постановка проблеми. Необхідність дослідження витрат є актуальним питанням в сучасних умовах господарювання. Сутність витрат діяльності підприємства, в бухгалтерському обліку, виражається через наслідки операцій з активами та капіталом для фінансово - майнового стану підприємства, класифікація витрат дає змогу виявляти допущені прорахунки у формуванні їх, прогнозувати на перспективу, забезпечувати ефективний контроль їхньої доцільності.

Оцінити ефективність розробленої конкурентної стратегії можна на основі аналізу "вартість - ефективність", який ґрунтується на прагненні порівняти обсяги доходів на одиницю ресурсу і який буде використано для кожного із запланованих заходів.

В ринкових умовах господарювання особливо зростає роль планування в контексті можливостей прийняття ефективних управлінських рішень.

У зв'язку з цим важливе значення має постійне удосконалення методики класифікації, планування та відображення в обліку витрат підприємства від операційної діяльності, оскільки саме ці витрати займають найбільшу питому вагу у фінансово-господарській діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цікавими й корисними у вирішенні питань формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства є дослідження В.І. Стоцького, Ф.Ф.Бутинця, І.О. Гури, Є.І. Свідерського, Г.М. Колісник, У.І. Когут, О.Л. Примаченко, А.М. Дідик, Н. Малюги, М.О. Катречко, Г.М. Колісник, В.М. Пархоменка.

Питанням планування фінансово-господарської діяльності суб'єктами господарювання присвятили свої розробки Іванова В.В., Біла О.Г., Тарнавський В., Єріна А.М., Трояновський В.М., Борисова В.А., Чупис А.В., Балабанов І.Т., Крючков І.В., Тарасюк Г.М., Шваб Л.М. та інші.

Завдяки роботам цих вчених сформульовано підґрунтя для подальших наукових досліджень. Можна зазначити, що питання класифікації, планування витрат та відображення їх в обліку досить широко розкрита в наукових публікаціях, але залишається чимало дискусійних проблем, що потребують розширення і поглиблення наукового пошуку.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення основних напрямів удосконалення класифікації витрат підприємств від операційної діяльності через уточнення проблем щодо їх планування.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Доведення товарів від місця виробництва до споживача вимагає певних затрат живої та уречевленої праці. Ці затрати, виражені в грошовій формі називаються витратами обігу.

Витрати обігу, їх сума та рівень в торгівлі складаються під впливом багато чисельних факторів, які можна поділити на наступні групи:

Фактори загальноекономічного характеру. їх дія, ступінь впливу мало залежать від діяльності торгівельних працівників. До них відносять: розміщення виробництва, тарифи на транспортні, телеграфні та інші види послуг, розмір орендної плати, відсотки за кредити, норми амортизаційних відрахувань, роздрібні ціни тощо.

Фактори, безпосередньо пов'язані з торгівельною діяльністю підприємств і організацій. До цієї групи відносяться: загальний обсяг та структура товарообороту, його розміщення, рівномірність виконання плану товарообороту, продуктивність праці торгівельних працівників тощо.

Під впливом систематичного росту товарообороту, підвищення продуктивності праці, удосконалення форм та методів торгівлі, прискорення

товарооборотності та дії деяких інших факторів відбувається безперервне зниження рівня витрат обігу.

Важливим резервом скорочення витрат обігу є підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів.

В основі існуючої методики планування витрат від операційної діяльності лежить існуюча класифікація витрат. Задля досягнення мети бухгалтерського обліку, аналізу та планування витрати підприємства об'єднуються в однорідні групи за різними ознаками. Загалом витрати групуються та обліковуються за видами, місцями виникнення та носіями витрат, виходячи з діяльності підприємства.

Витрати, які пов'язані з основною операційною діяльністю, розрізняють за функціями - виробництво, управління, збут та інше.

Кожен вид витрат визначається, виходячи з економічного змісту, що міститься в кожному елементі витрат. Види витрат є базою для формування калькуляційних статей витрат.

Усі витрати підприємства згідно з П(с)БО № 16 "Витрати", поділяються на виробничі, операційні та інші витрати діяльності [7].

На нашу думку, існуючий перелік статей витрат на збут не дає можливості оцінити якість обслуговування населення.

Якість обслуговування необхідно розглядати з позиції рівня задоволення населення, що обслуговується запропонованим рівнем послуг та товарів. При цьому одним із способів, у який можна формувати стратегію конкуренції торгового підприємства, є пошук для себе сприятливих покупців та - привернення уваги покупців до функцій товару чи послуги [1].

Витрати на якість обслуговування мають забезпечити найкраще пристосування до задоволення невеликих за обсягом потреб конкретного покупця: можливості зміни асортименту товарів, працювати у зручні для покупця години тощо.

Виходячи з вищесказаного, досить проблематичним є можливість віднесення витрат на якість вслуговування до умовно-змінних чи умовно - постійних за ступенем впливу обсягу реалізації на Рівень витрат. >

Умовно - змінні витрати знаходяться в прямій залежності від обсягів реалізації.

Умовно - постійні витрати - це ті витрати, що не змінюються зі зміною обсягів виробництва.

Як відомо, доходи і витрати відображають в бухгалтерському обліку та включають до звіту про фінансові результати згідно з принципом нарахування й відповідності доходів і витрат. Принцип відповідності передбачає, що обов'язковою супровідною умовою одержання доходу є здійснення підприємством витрат для його отримання. Цей принцип забезпечує визначення фінансово результату звітного періоду (доходу) одночасно з витратами, які здійснено для отримання цих доходів

З однієї сторони, обсяг реалізації залежить від витрат на якість обслуговування, оскільки л найбільшого задоволення споживачів необхідно формувати відповідний перелік товарів чи послуг. З другої сторони, від обсягу реалізації залежить в певній мірі обсяг та рівень витрат на якість обслуговування.

Саме тому, застосувати наявні методики щодо планування витрат при плануванні витрат на якість обслуговування стає неможливим.

На нашу думку, в основі планування цих витрат має бути перш за все необхідний перелік товарів та послуг для якісного обслуговування споживачів та об'єкти планування культури економічної організації.

Культура економічної організації - це порівняно нове поняття та напрям діяльності підприємств Воно виникло в результаті формування певних економічних передумов, гуманізації внутрішніх і зовнішніх відносин підприємства, інтеграції його зі своїм зовнішнім і внутрішнім середовищем.

Ця нова парадигма бізнесу орієнтована на людські потреби й інтереси, врахування їх в господарській практиці економічної організації. При цьому

сама сфера потреб та інтересів людини, що працює на підприємстві, істотно розширюється. Працівника розглядають як члена певного співтовариства, соціальної групи, колективу з властивими їм цінностями та правилами поведінки. В нинішній час функції людини на підприємстві одночасно ускладнюються та збагачуються, а тому виникає потреба в компетентному, творчому, ініціативному працівнику. Нові технології також сприяють необхідності в підвищенні кваліфікації, освоєнні суміжних професій, багатоваріантності та багатоплановості трудової діяльності.

Зростаюче значення людини в діяльності підприємства призводить до усвідомлення того, що воно є не тільки організацією, яка націлена на отримання прибутку, а й співтовариством людей з їхніми міжособистісними відносинами, від яких залежить успішність роботи підприємства [3].

При цьому, необхідно створити найбільш сприятливі зовнішні умови для діяльності підприємства з повним адаптуванням суспільних правил: імідж підприємства через залучення новітніх технологій та інновацій; чітка мотивація діяльності щодо якісного обслуговування населення та отримання бажаного доходу; сприяння підвищенню кваліфікації працівників; використання нових форм організації праці; оцінка ефективності роботи.

Таким чином, планування витрат на якість обслуговування слід здійснювати методом техніко-економічних розрахунків (стосовно необхідного асортименту продукції) та дослідно-статистичним методом стосовно планування культури економічної організації.

Висновки з даного дослідження. Витрати обігу є суспільно необхідними затратами, що забезпечують високу культуру торгового обслуговування населення. Витрати на якість обслуговування - складна економічна категорія, і здебільшого нинішні методи обліку і звітності не дозволяють безпосередньо й точно виокремити такі витрати підприємницьких структур. Для цього необхідно провести конкретний і детальний (емпіричний) аналіз структури витрат та її елементів.

Планування витрат на якість обслуговування торговельного підприємства передбачає вирішення наступних завдань:

- орієнтація товарообороту на зміну та розвиток споживчого ринку;
- забезпечення підприємству необхідної суми виручки та прибутку;
- забезпечення ефективного використання ресурсного потенціалу;
- відповідність структури товарообороту структурі попиту споживачів;
- забезпечення ритмічної роботи підприємства.

На підставі вищевикладеного матеріалу, можна зробити висновок, що не існує загальноприйнятого переліку корпоративних цінностей, тому що для кожного підприємства характерна своя оригінальна суміш відносин, норм, традицій, цінностей. Прагнення до загальних цінностей може об'єднати працівників в потужну силу, що здатна вирішити будь-яке завдання та досягти поставленої мети.

Література

1. Гриценко О.І. Сутність витрат на якість обслуговування [Текст] / О.І. Гриценко // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. -Тернопіль. -2012. - № 5 (31). -С. 133-137.
2. Дідик А. М. Класифікація витрат для цілей управлінського та бухгалтерського обліків / А. М. Дідик, С. Б. Гнатів // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". - 2007. - №594. -С. 219-228.
3. Іванова В.В. Планування діяльності підприємства : навч. посібник/ В.В. Іванова. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 472 с. . - ISBN 966-364-258-8.
4. Когут У.І. Критерії класифікації витрат виробництва підприємства [Електронний ресурс] / У.І. Когут. - Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Management/2008/08.pdf>
5. Методика і методологія економічного аналізу : навч.пос. / Уклад.: І.Ф.Прокопенко, В.і. Ганін ДВНЗ «Українська академія банківської справи України НБУ». - К. : Центр учбової літератури, 2008. 430с. - ISBN 978-966-364-569-8.

6. Методологічні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування торгівельній діяльності, затверджений наказом Міністерства економіки та з питань європейське інтеграції України від 22.05.2002р. №145// Бібліотека головбуха. Облік в торгівлі. - 2002. - № 16 . - С.18.
7. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку : спецвипуск // Все про бухгалтерський облік –К., 2005.
8. Пархоменко В.М. Якість продукції як економічна категорія: проблеми визнання , В.М.Пархоменко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. - Житомир: ЖДТУ, 2009. - № 1(47). - С. 93-100.

Гриценко О.І.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЛАНУВАННЯ ВИТРАТ НА ЯКІСТЬ ОБСЛУГОВУВАННЯ

У статті розглянуто науково-методологічні основи планування витрат на якість обслуговування через планування культури економічної організації та підвищення ефективності використанні матеріальних ресурсів. Визначено основні фактори, що впливають на суму та рівень витрат на якість обслуговування.

Ключові слова: витрати, класифікація витрат, конкурентоспроможність, якість обслуговування, культура економічної організації.

Гриценко Е.И.

ПРОБЛЕМЫ ОРГАНИЗАЦИИ ПЛАНИРОВАНИЯ РАСХОДОВ НА КАЧЕСТВО ОБСЛУЖИВАНИЯ

В статье рассмотрены научно-методологические основы планирования расходов на качество обслуживания с осуществлением планирования культуры экономической организации и повышения эффективности использования материальных ресурсов. Определены основные факторы, что влияют на сумму и уровень расходов на качество обслуживания.

Ключевые слова: расходы, классификация расходов, конкурентоспособность, качество обслуживания, культура экономической организации.

Gritsenko O.I.

THE ORGANIZATIONAL PROBLEMS OF PLANNING THE COSTS OF SERVICE QUALITY

The article describes the scientific and methodological basis of planning the cost of service quality through planning the economic organization culture and increasing the efficiency of material resources usage. There were determined the main factors, which affect the sum and level of spending on quality of service.

Key words: costs, cost classification, competitiveness, cost planning, quality of service, economic organization culture.

Гриценко, О.І. Проблеми організації планування витрат на якість обслуговування [Текст] / О.І. Гриценко // Інноваційна економіка. - 2012. - № 10 (36). - С. 286-289.